

32003L0086

3.10.2003

ÚŘEDNÍ VĚSTNÍK EVROPSKÉ UNIE

L 251/12

SMĚRNICE RADY 2003/86/ES
ze dne 22. září 2003
o právu na sloučení rodiny

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 63 odst. 3 písm. a) této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise ⁽¹⁾,

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu ⁽²⁾,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a sociálního výboru ⁽³⁾,

s ohledem na stanovisko Výboru regionů ⁽⁴⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Za účelem postupného vytvoření prostoru svobody, bezpečnosti a práva Smlouva o založení Evropského společenství stanoví jednak přijetí opatření, jejichž cílem je zajistit volný pohyb osob, ve spojení s doprovodnými opatřeními týkajícími se kontrol na vnějších hranicích, azylu a přistěhovalectví, jednak přijetí opatření týkajících se azylu, přistěhovalectví a ochrany práv státních příslušníků třetích zemí.
- (2) Opatření týkající se sloučení rodiny by měla být přijata ve shodě se závazkem chránit rodinu a respektovat rodinný život obsaženým v mnoha nástrojích mezinárodního práva. Tato směrnice ctí základní práva a řídí se zásadami uznanými zejména v článku 8 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a v Listině základních práv Evropské unie.
- (3) Evropská rada na svém zvláštním zasedání v Tampere ve dnech 15. a 16. října 1999 uznala nutnost harmonizace vnitrostátních právních předpisů o podmínkách přijímání a pobytu státních příslušníků třetích zemí. V této souvislosti zejména prohlásila, že Evropská unie by měla zajistit spravedlivé zacházení se státními příslušníky třetích zemí, kteří oprávněně pobývají na území členských států, a že důraznější politika integrace by měla směřovat k tomu, aby jim byla přiznána práva a povinnosti srovnatelná s právy a povinnostmi občanů Evropské unie. V souladu s tím Evropská rada požadovala po Radě, aby rychle přijala

právní nástroje na základě návrhů Komise. Nezbytnost dosažení cílů vytyčených v Tampere znovu potvrdila Evropská rada na zasedání v Laekenu ve dnech 14. a 15. prosince 2001.

- (4) Sloučení rodiny je nezbytné k umožnění rodinného života. Napomáhá k vytvoření sociálně kulturní stability usnadňující integraci státních příslušníků třetích zemí v členských státech, což současně podporuje hospodářskou a sociální soudržnost, základní cíl Společenství stanovený Smlouvou.
- (5) Členské státy by měly provádět tuto směrnici bez diskriminace na základě pohlaví, rasy, barvy pleti, etnického nebo sociálního původu, genetických vlastností, jazyka, náboženského vyznání nebo světového názoru, politických nebo jiných názorů, příslušnosti k národnosti menšině, majetku, rodu, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace.
- (6) Za účelem ochrany rodiny a založení nebo zachování rodinného života je třeba určit na základě společných kritérií hmotné podmínky pro uplatňování práva na sloučení rodiny.
- (7) Členské státy by měly být schopny použít tuto směrnici také v případě, že členové rodiny vstupují do členského státu společně.
- (8) Zvláštní pozornost je třeba věnovat situaci uprchlíků, které různé důvody přinutily uprchnout z jejich země a které jim brání vést v jejich zemi normální rodinný život. Proto je třeba jim stanovit příznivější podmínky pro uplatňování jejich práva na sloučení rodiny.
- (9) Sloučení rodiny by se mělo v každém případě vztahovat na jádro rodiny, to znamená na manžele a nezletilé děti.
- (10) Členské státy mohou rozhodnout, zda si přejí povolit sloučení rodiny i pro nejbližší příbuzné v přímé vzestupné linii, zletilé svobodné děti, nesezdané nebo registrované partnery, jakož i – v případě polygamního sňatku – nezletilé děti další manželky a osoby usilující o sloučení rodiny. Členský stát může povolit sloučení rodiny skládající se z těchto osob, aniž je tím dotčena možnost členských států, které neuznávají existenci rodinných svazků podle tohoto ustanovení, neposkytnout uvedeným osobám zacházení rovnocenné zacházení se členy rodiny, pokud jde o právo pobytu v jiném členském státě, jak je stanoveno odpovídajícími právními předpisy Společenství.

(1) Úř. věst. C 116 E, 26.4.2000, s. 66 a Úř. věst. C 62 E, 27.2.2001, s. 99.
(2) Úř. věst. C 135, 7.5.2001, s. 174.
(3) Úř. věst. C 204, 18.7.2000, s. 40.
(4) Úř. věst. C 73, 26.3.2003, s. 16.

- (11) Právo na sloučení rodiny by mělo být vykonáváno v náležitém souladu s hodnotami a zásadami uznávanými členskými státy, a zejména s ohledem na práva žen a dětí; dodržování těchto zásad opravňuje k možnému přijetí omezujících opatření proti žádostem o sloučení rodiny žijící v polygammích domácnostech.
- (12) V případě možného omezení práva na sloučení rodiny u dětí starších 12 let, jejichž stále bydliště není u osoby usilující o sloučení rodiny, by měla být zohledněna schopnost integrace dětí v raném věku a zajištěno, že děti získají nezbytné základní vzdělání a jazykové znalosti ve škole.
- (13) Je třeba stanovit procesní pravidla posuzování žádosti o sloučení rodiny a postup projednávání vstupu a pobytu členů rodiny. Tyto postupy by měly být s ohledem na běžné pracovní zatížení správních orgánů členských států účinné a snadno zvládnutelné, průhledné a spravedlivé, aby dotyčným osobám nabízely odpovídající právní jistotu.
- (14) Sloučení rodiny může být zamítnuto z řádně doložených důvodů. Zejména osoba, která usiluje o to, aby jí bylo povoleno sloučení rodiny, nesmí představovat hrozbu pro veřejný pořádek nebo veřejnou bezpečnost. Pojem veřejného pořádku může zahrnovat odsouzení za spáchání závažného trestného činu. V této souvislosti je třeba poznamenat, že pojem veřejný pořádek a veřejná bezpečnost se vztahují rovněž na případy, ve kterých státní příslušník třetí země náleží k uskupení podporujícímu terorismus, podporuje uskupení takového druhu nebo má extremistické postoje.
- (15) Je třeba podporovat integraci členů rodiny. Za tím účelem by jim mělo být uděleno právní postavení nezávislé na právním postavení osoby usilující o sjednocení rodiny, zejména v případě rozpadu manželství a partnerství, a měli by mít přístup ke vzdělání, zaměstnání a odbornému vzdělání za stejných podmínek jako osoba, s níž jsou sloučeny.
- (16) Protože cíle navrhované akce, totiž zavedení práva na sloučení rodiny pro státní příslušníky třetích zemí, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a může jej být proto, z důvodu rozsahu a účinků navrhované činnosti, lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení výše uvedeného cíle.
- (17) V souladu s články 1 a 2 Protokolu o postavení Spojeného království a Irska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o založení Evropského společenství, a aniž

je dotčen článek 4 uvedeného protokolu se tyto členské státy nepodílejí na přijímání této směrnice, a proto pro ně není závazná ani použitelná.

- (18) V souladu s články 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o založení Evropského společenství, se Dánsko nepodílí na přijímání této směrnice, a proto pro ně není závazná ani použitelná,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

KAPITOLA I

Obecná ustanovení

Článek 1

Cílem této směrnice je stanovit podmínky pro uplatňování práva na sloučení rodiny státními příslušníky třetích zemí, kteří oprávněně pobývají na území členských států.

Článek 2

Pro účely této směrnice se rozumí:

- „státním příslušníkem třetí země“ osoba, která není občanem Unie ve smyslu čl. 17 odst. 1 Smlouvy;
- „uprchlíkem“ státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti, jemuž bylo přiznáno právní postavení uprchlíka ve smyslu Ženevské úmluvy o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951 ve znění protokolu podepsaného v New Yorku dne 31. ledna 1967;
- „osobou usilující o sloučení rodiny“ státní příslušník třetí země, který oprávněně pobývá v členském státě a žádá o sloučení rodiny nebo jehož rodinní příslušníci žádají o sloučení rodiny za účelem jeho následování;
- „sloučením rodiny“ vstup rodinných příslušníků státního příslušníka třetí země oprávněně pobývajících v členském státě na území tohoto státu a jejich pobyt v tomto členském státě za účelem zachování celistvosti rodin nezávisle na tom, zda rodinné vztahy existovaly před vstupem osoby usilující o sloučení rodiny nebo po jejím vstupu;
- „povolením k pobytu“ povolení vydané orgány členského státu, které státního příslušníka třetí země opravňuje k pobytu na jeho území státu v souladu s čl. 1 odst. 2 písm. a) nařízení Rady (ES) č. 1030/2002 ze dne 13. června 2002, kterým se stanoví jednotný vzor povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 157, 15.6.2002, s. 1.

f) „nezletilými osobami bez doprovodu“ státní příslušníci třetí země nebo osoby bez státní příslušnosti mladší 18 let, jež vstupují na území členských států bez doprovodu dospělé osoby, která za ně podle práva nebo zvyklostí odpovídá, a to po dobu, po kterou se skutečně nenacházejí v péči takové osoby; tato definice zahrnuje i nezletilé osoby, jež jsou ponechány bez doprovodu po vstupu na území členských států.

Článek 3

1. Tato směrnice se použije, pokud je osoba usilující o sloučení rodiny držitelem povolení k pobytu vydaného členským státem s dobou platnosti alespoň jeden rok, lze odůvodněně předpokládat, že získá právo trvalého pobytu, a pokud jsou členové jeho rodiny státními příslušníky třetí země s jakýmkoliv právním postavením.

2. Tato směrnice se nepoužije, pokud je osoba usilující o sloučení rodiny

- a) žadatelem o přiznání právního postavení uprchlíka a o její žádosti dosud nebylo pravomocně rozhodnuto;
- b) oprávněna pobývat v členském státě na základě dočasné ochrany nebo žádá o povolení k pobytu na tomto základě a vyčkává rozhodnutí o svém právním postavení;
- c) oprávněna pobývat v členském státě na základě podpůrné formy ochrany v souladu s mezinárodními závazky, vnitrostátními právními předpisy či postupy členských států nebo je žadatelem o povolení k pobytu na tomto základě a vyčkává rozhodnutí o svém právním postavení.

3. Tato směrnice se nevztahuje na rodinné příslušníky občana Unie.

4. Touto směrnicí nejsou dotčena příznivější ustanovení

- a) dvoustranných a mnohostranných dohod mezi Společenstvím nebo Společenstvím a jeho členskými státy na jedné straně a třetími zeměmi na straně druhé;
- b) Evropské sociální charty ze dne 18. října 1961, novelizované Evropské sociální charty ze dne 3. května 1987 a Evropské úmluvy o právním postavení migrujících pracovníků ze dne 24. listopadu 1977.

5. Touto směrnicí není dotčena možnost členských států přijmout nebo zachovat příznivější ustanovení.

KAPITOLA II

Rodinní příslušníci

Článek 4

1. Členské státy povolí vstup a pobyt níže uvedených rodinných příslušníků podle této směrnice a s výhradou dodržení podmínek uvedených v kapitole IV, jakož i v článku 16:

- a) manžela nebo manželky osoby usilující o sloučení rodiny;
- b) nezletilých dětí osoby usilující o sloučení rodiny a jejího manžela nebo jeho manželky, včetně dětí osvojených, v souladu s rozhodnutím příslušného orgánu v dotyčném členském státě nebo rozhodnutím, které je bez dalšího vykonatelné na základě mezinárodních závazků dotyčného členského státu, nebo které musí být uznáno v souladu s mezinárodními závazky;
- c) nezletilých dětí osoby usilující o sloučení rodiny včetně dětí osvojených, pokud má osoba usilující o sloučení rodiny děti v opatrování a děti jsou na ní závislé. Členské státy mohou povolit sloučení s dětmi, které jsou zároveň v opatrování jiného opatrovníka, za předpokladu, že druhý opatrovník k tomu poskytne souhlas;
- d) nezletilých dětí manžela nebo manželky včetně dětí osvojených, pokud má tento manžel nebo manželka děti v opatrování a děti jsou na něm závislé. Členské státy mohou povolit sloučení s dětmi, které jsou zároveň v opatrování jiného opatrovníka, za předpokladu, že druhý opatrovník k tomu poskytne souhlas.

Nezletilé děti uvedené v tomto článku musí být pod věkovou hranicí zletilosti stanovenou právem dotyčného členského státu a musí být svobodné.

Odchylně od výše uvedeného, pokud je dítě starší 12 let a přichází nezávisle na zbytku své rodiny, může členský stát před vydáním povolení ke vstupu a pobytu podle této směrnice ověřit, zda toto dítě splňuje podmínku integrace stanovenou v jeho právních předpisech platných ke dni provedení této směrnice.

2. S výhradou dodržení podmínek stanovených v kapitole IV mohou členské státy ve svých vnitrostátních právních předpisech povolit vstup a pobyt podle této směrnice těmto rodinným příslušníkům:

- a) nejbližším příbuzným v přímé vzestupné linii osoby usilující o sloučení rodiny nebo jejího manžela, pokud jsou na ní závislí a nepožívají nezbytnou podporu rodiny v zemi původu;
- b) zletilým svobodným dětem osoby usilující o sloučení rodiny nebo jejího manžela nebo její manželky, pokud se o sebe prokazatelně nedokáží postarat z důvodu zdravotního stavu.

3. S výhradou dodržení podmínek stanovených v kapitole IV mohou členské státy ve svých vnitrostátních právních předpisech povolit podle této směrnice vstup a pobyt nesezdaného partnera, státního příslušníka třetí země, s nímž osoba usilující o sloučení rodiny udržuje řádně doložený stálý dlouhodobý partnerský vztah, nebo státního příslušníka třetí země, který je s osobou usilující o sloučení rodiny spojen registrovaným partnerstvím v souladu s čl. 5 odst. 2, jakož i svobodných nezletilých dětí, včetně dětí osvojených, a svobodných nezletilých dětí těchto osob, které se o sebe prokazatelně nedokáží postarat z důvodu svého zdravotního stavu.

Členské státy mohou rozhodnout, že pokud jde o sloučení rodiny, na registrované partnerství se bude pohlížet stejně jako na manželství.

4. V případě polygamního manželství, pokud již osoba usilující o sloučení rodiny má manžela žijícího s ním na území členského státu, nepovolí dotyčný členský stát sloučení rodiny dalšího manžela.

Odchylně od odst. 1 písm. c) mohou členské státy omezit sloučení rodiny nezletilých dětí dalšího manžela a osoby usilující o sloučení rodiny.

5. K zajištění lepší integrace a zabránění vynuceným sňatkům mohou členské státy požadovat, aby osoba usilující o sloučení rodiny a její manžel nebo jeho manželka dosáhli minimálního věku, což může být nejvýše 21 let, dříve než se bude manžel nebo manželka moci spojit s osobou usilující o sloučení rodiny.

6. Odchylně od výše uvedeného mohou členské státy požadovat, aby žádosti týkající se sloučení rodiny s nezletilými dětmi byly podávány do 15 let jejich věku, jak stanoví jejich právní předpisy platné ke dni provedení této směrnice. Pokud je žádost podána později, povolí členské státy, které rozhodují o použití této odchylky, vstup a pobyt těchto dětí z jiného důvodu, než je sloučení rodiny.

KAPITOLA III

Podání a posouzení žádosti

Článek 5

1. Členské státy určí, zda žádost o vstup a pobyt za účelem uplatňování práva na sloučení rodiny podá u příslušných orgánů dotyčného členského státu osoba usilující o sloučení rodiny, nebo rodinný příslušník nebo příslušníci.

2. K žádosti se připojí doklady potvrzující rodinné vztahy a dodržení podmínek stanovených v člancích 4 a 6 a popřípadě v člancích 7 a 8, jakož i ověřené opisy cestovních dokladů rodinných příslušníků.

V případě potřeby mohou členské státy pro účely získání důkazu o existenci rodinných vztahů vést pohovory s osobou usilující o sloučení rodiny a jejími rodinnými příslušníky a provádět další šetření, která budou považovat za nezbytná.

Při posuzování žádosti týkající se nesezdaného partnera osoby usilující o sloučení rodiny budou členské státy považovat za důkaz rodinných vztahů takové skutečnosti, jako je společné dítě, předchozí společné soužití, registraci partnerství nebo jakýkoliv jiný spolehlivý důkazní prostředek.

3. Žádost se podává a posuzuje, zatímco se rodinní příslušníci zdržují mimo území členského státu, ve kterém pobývá osoba usilující o sloučení rodiny.

Odchylně od výše uvedeného může členský stát za vhodných okolností přijmout žádost podanou v okamžiku, kdy již rodinní příslušníci pobývají na jeho území.

4. Příslušné orgány členského státu žadateli písemně oznámí rozhodnutí co nejdříve, v každém případě však nejpozději devět měsíců ode dne podání žádosti.

Za mimořádných okolností souvisejících s obtížností posouzení žádosti může být lhůta uvedená v prvním pododstavci prodloužena.

Rozhodnutí o zamítnutí žádosti je třeba řádně odůvodnit. Důsledky toho, že rozhodnutí nebylo učiněno ve lhůtě stanovené v prvním pododstavci, musí být určeny vnitrostátními právními předpisy příslušného členského státu.

5. Při posuzování žádosti členské státy dbají na to, aby byl brán náležitý ohled na nejlepší zájmy nezletilých dětí.

KAPITOLA IV

Podmínky pro výkon práva na sloučení rodiny

Článek 6

1. Členské státy mohou zamítnout žádost o vstup a pobyt rodinných příslušníků z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví.

2. Členské státy mohou odejmout povolení k pobytu nebo zamítnout prodloužení jeho doby platnosti rodinnému příslušníku z důvodů veřejného pořádku, veřejné bezpečnosti nebo veřejného zdraví.

Při přijímání takového rozhodnutí berou členské státy v úvahu kromě článku 17 také závažnost nebo druh protiprávního jednání proti veřejnému pořádku nebo veřejné bezpečnosti, jehož se dopustil rodinný příslušník, nebo nebezpečí, které od takové osoby hrozí.

3. Příslušné orgány dotyčného členského státu nesmějí odeprít prodloužení doby platnosti povolení k pobytu a nařídít navrácení z území pouze z důvodu onemocnění nebo invalidity nastalých po vydání povolení k pobytu.

Článek 7

1. Při podání žádosti o sloučení rodiny může dotyčný členský stát požadovat po žadateli, aby prokázal, že osoba usilující o sloučení rodiny má:

- ubytování považované za obvyklé pro rodinu srovnatelné velikosti ve stejné oblasti, které odpovídá obecným normám zdraví a bezpečnosti platným v daném členském státě;
- zdravotní pojištění pro sebe a své rodinné příslušníky, pokud jde o všechna rizika běžně krytá státním příslušníkem daného členského státu;

c) stálé a pravidelné finanční příjmy, které jsou dostatečné pro výživu jeho a jeho rodinných příslušníků, aniž by využíval systému sociální pomoci daného členského státu. Členské státy zhodnotí tyto příjmy podle jejich povahy a pravidelnosti a mohou přihlídnout k výši minimální mzdy a důchodu v dotyčném státě, jakož i k počtu rodinných příslušníků.

2. Členské státy mohou po státních příslušnících třetí země vyžadovat dodržování integračních opatření v souladu s vnitrostátním právem.

Pokud jde o uprchlíky nebo rodinné příslušníky uprchlíků uvedené v článku 12, mohou být integrační opatření uvedená v prvním pododstavci uplatněna teprve poté, co bylo dotyčným osobám umožněno sloučení rodiny.

Článek 8

Členské státy mohou vyžadovat, aby osoba usilující o sloučení rodiny před spojením se svými rodinnými příslušníky oprávněně pobývala na jejich území po dobu nepřesahující dva roky.

Odchylně od výše uvedeného, pokud právní předpisy členského státu týkající se sloučení rodiny platné ke dni přijetí této směrnice berou v úvahu přijímací kapacitu, může členský stát stanovit zavedení nejvýše tříleté čekací lhůty od podání žádosti o sloučení rodiny do vydání povolení k pobytu rodinným příslušníkům.

KAPITOLA V

Sloučení rodiny uprchlíků

Článek 9

1. Tato kapitola se použije na sloučení rodiny uprchlíků uznávaných členskými státy.

2. Členské státy mohou omezit použití této kapitoly na uprchlíky, jejichž rodinné vztahy existovaly již před jejich vstupem.

3. Tato kapitola se použije, aniž jsou dotčena pravidla pro přiznání postavení uprchlíka rodinným příslušníkům.

Článek 10

1. Článek 4 se použije na definici rodinných příslušníků, s výjimkou toho, že odst. 1 třetí pododstavec se nevztahuje na děti uprchlíků.

2. Členské státy mohou povolit sloučení rodiny jiných rodinných příslušníků neuvedených v článku 4, pokud jsou na uprchlíkovi závislí.

3. Je-li uprchlíkem nezletilé dítě bez doprovodu, členské státy:
- povolí vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny jeho nejbližším příbuzným v přímé vzestupné linii, aniž se použijí podmínky stanovené v čl. 4 odst. 2 písm. a);
  - mohou povolit vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny jeho poručníkovi nebo každému jinému rodinnému příslušníkovi, pokud uprchlík nemá příbuzné v přímé vzestupné linii nebo pokud tyto příbuzné není možno zjistit.

Článek 11

1. Pokud jde o podání a posouzení žádosti, použije se článek 5 s výhradou odstavce 2 tohoto článku.

2. Pokud uprchlík nemůže předložit úřední doklady o rodinných vztazích, bere členský stát v úvahu jiné důkazy o existenci těchto vztahů, které posoudí v souladu s vnitrostátním právem. Zamítnutí žádosti se nemůže zakládat pouze na skutečnosti, že tyto doklady chybějí.

Článek 12

1. Odchylně od článku 7 členské státy nemohou po uprchlíkovi nebo jeho rodinných příslušnících požadovat, aby ohledně žádostí týkajících se rodinných příslušníků uvedených v čl. 4 odst. 1 předložil důkaz, že uprchlík splňuje požadavky stanovené v článku 7.

Aniž jsou dotčeny mezinárodní závazky, pokud je sloučení rodiny možné ve třetí zemi, s níž má osoba usilující o sloučení rodiny nebo jeho rodinný příslušník zvláštní vztahy, mohou členské státy požadovat důkazy uvedené v prvním pododstavci.

Členské státy mohou požadovat po uprchlíkovi, aby splnil podmínky uvedené v čl. 7 odst. 1, pokud žádost o sloučení rodiny není podána ve lhůtě tří měsíců po přiznání právního postavení uprchlíka.

2. Odchylně od článku 8 členské státy nepožadují po uprchlíkovi, aby pobýval na jejich území po určitou dobu před spojením se svými rodinnými příslušníky.

KAPITOLA VI

Vstup a pobyt rodinných příslušníků

Článek 13

1. Jakmile je žádosti o sloučení rodiny vyhověno, povolí dotyčným členský stát vstup rodinného příslušníka nebo příslušníků. V tom případě dotyčným členský stát usnadní získání požadovaných víz.

2. Dotyčný členský stát vydá rodinným příslušníkům první povolení k pobytu na dobu minimálně jednoho roku. Doba platnosti tohoto povolení k pobytu lze prodloužit.

3. Doba platnosti povolení k pobytu udělených rodinným příslušníkům nemůže být v zásadě delší než doba platnosti povolení k pobytu osoby usilující o sloučení rodiny.

Článek 14

1. Rodinní příslušníci osoby usilující o sloučení rodiny mají stejně jako osoba usilující o sloučení rodiny právo na:

- a) přístup ke vzdělání;
- b) přístup k zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti;
- c) přístup k pomoci při volbě zaměstnání, ke vzdělání a dalšímu školení a rekvalifikaci.

2. Členské státy mohou v souladu s vnitrostátním právem stanovit podmínky, za nichž mohou rodinní příslušníci vykonávat zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost. V těchto podmínkách se stanoví lhůta, která nemůže v žádném případě překročit 12 měsíců, během nichž členské státy mohou posoudit situaci na svém trhu pracovních sil předtím, než povolí rodinným příslušníkům, aby vykonávali zaměstnání nebo samostatnou výdělečnou činnost.

3. Členské státy mohou omezit přístup k zaměstnání nebo samostatné výdělečné činnosti nejbližším příbuzným v přímé vzestupné linii nebo dospělým svobodným dětem, na které se vztahuje čl. 4 odst. 2.

Článek 15

1. Nejpozději po pěti letech pobytu a za předpokladu, že rodinnému příslušníkovi nebylo uděleno povolení k pobytu z jiných důvodů, než je sloučení rodiny, mají manžel nebo nesezdaný partner a dítě, které dosáhlo plnoletosti, právo na samostatné povolení k pobytu, nezávislé na povolení k pobytu osoby usilující o sloučení rodiny, na základě podání žádosti, pokud se vyžaduje.

Členské státy mohou omezit udělení povolení k pobytu uvedené v prvním pododstavci manželovi nebo nesezdanému partnerovi v případech rozpadu rodinného vztahu.

2. Členské státy mohou vydat samostatné povolení k pobytu zletilým dětem a příbuzným v přímé vzestupné linii, na které se vztahuje čl. 4 odst. 2.

3. V případě ovdovění, rozvodu, rozluky nebo úmrtí nejbližších příbuzných v přímé vzestupné nebo sestupné linii může být samostatné povolení k pobytu vydáno na základě žádosti, pokud se vyžaduje, osobám, které na území vstoupily z důvodu sloučení rodiny. Členské státy stanoví předpisy zajišťující udělení samostatného povolení k pobytu v případě obzvláště obtížných okolností.

4. Podmínky týkající se udělení a doby trvání samostatných povolení k pobytu stanoví vnitrostátní právo.

KAPITOLA VII

Sankce a opravné prostředky

Článek 16

1. Členské státy mohou zamítnout žádost o vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny nebo popřípadě odejmout povolení k pobytu rodinným příslušníkům či zamítnout prodloužení jeho doby platnosti za těchto okolností:

- a) pokud podmínky stanovené touto směrnicí nejsou nebo již nejsou splněny.

Při prodloužení doby platnosti povolení k pobytu, pokud osoba usilující o sloučení rodiny nemá dostatečné příjmy, aniž by využívala systému sociální pomoci členského státu, jak je uvedeno v čl. 7 odst. 1 písm. c), zohlední členský stát příspěvky rodinných příslušníků k příjmu domácnosti;

- b) pokud osoba usilující o sloučení rodiny a její rodinní příslušníci nežijí nebo již nežijí ve skutečném manželském nebo rodinném vztahu;

- c) pokud se zjistí, že osoba usilující o sloučení rodiny nebo nesezdaný partner uzavřel sňatek nebo udržuje trvalý vztah s jinou osobou.

2. Členské státy mohou též zamítnout žádost o vstup a pobyt za účelem sloučení rodiny nebo odejmout povolení k pobytu některému rodinnému příslušníkovi či zamítnout prodloužení jeho doby platnosti, pokud se zjistí, že:

- a) byly použity nepravdivé nebo zavádějící informace nebo padělané či pozměněné doklady nebo že byl spáchán podvod nebo byly použity jiné nezákonné prostředky;

- b) sňatek, partnerství nebo osvojení byly uzavřeny pouze za tím účelem, aby dotyčná osoba mohla vstoupit na území členského státu nebo na něm pobývat.

Při posuzování tohoto bodu mohou členské státy vycházet zejména ze skutečnosti, že sňatek, partnerství nebo osvojení byly uzavřeny až poté, co bylo osobě usilující o sloučení rodiny uděleno povolení k pobytu.

3. Členské státy mohou odejmout povolení k pobytu rodinnému příslušníkovi nebo zamítnout prodloužení jeho doby platnosti, pokud pobyt osoby usilující o sloučení rodiny končí a rodinný příslušník ještě nepožívá samostatného práva k pobytu podle článku 15.

4. Členské státy mohou provádět zvláštní kontroly a inspekce, pokud existuje důvodné podezření z podvodu nebo účelového manželství, partnerství či osvojení stanovených v odstavci 2. Zvláštní kontroly mohou být rovněž prováděny v případě prodloužení doby platnosti povolení k pobytu rodinných příslušníků.

Článek 17

Členské státy berou náležitě v úvahu povahu a pevnost rodinných vztahů dotyčné osoby a dobu trvání jejího pobytu v členském státě, jakož i existenci rodinných, kulturních a sociálních vazeb se zemí původu v případě, že žádost zamítnou, odejmou povolení k pobytu či zamítnou prodloužení jeho doby platnosti nebo rozhodnou o navrácení osoby usilující o sloučení rodiny nebo jejich rodinných příslušníků.

Článek 18

Členské státy zajistí, aby osoba usilující o sloučení rodiny nebo její rodinní příslušníci měli právo obrátit se na soud, pokud je žádost o sloučení rodiny zamítnuta nebo doba platnosti povolení k pobytu není prodloužena, nebo je povolení k pobytu odejmuto nebo je nařízeno navrácení.

Postup a příslušnost, v souladu s kterými je vykonáváno právo uvedené v prvním pododstavci, stanoví dotyčné členské státy.

KAPITOLA VIII

Závěrečná ustanovení

Článek 19

Komise pravidelně a poprvé nejpozději 3. října 2007 předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu o uplatňování této

směrnice v členských státech a navrhne případné nezbytné změny. Tyto návrhy změn se týkají především článků 3, 4, 7, 8 a 13.

Článek 20

Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 3. října 2005. Neprodleně o nich uvědomí Komisi.

Tato opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

Článek 21

Tato směrnice vstupuje v platnost dnem vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Článek 22

Tato směrnice je určena členskými státy v souladu se Smlouvou o založení Evropského společenství.

V Bruselu dne 22. září 2003.

Za Radu

předseda

F. FRATTINI